

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-05-03

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Kerstin Calissendorff och Erik Nymansson

Modernare regler om varumärken och en ny lag om företagsnamn

Enligt en lagrådsremiss den 19 april 2018 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877),
2. lag om företagsnamn,
3. lag om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel,
4. lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse,
5. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485),
6. lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,
7. lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157),
8. lag om ändring i prokuralagen (1974:158),
9. lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar,

10. lag om ändring i lagen (1976:997) om vattenförbund,
11. lag om ändring i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag,
12. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
13. lag om ändring i lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion,
14. lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614),
15. lag om ändring i lagen (1991:615) om omregistrering av vissa bostadsföreningar till bostadsrättsföreningar,
16. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
17. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
18. lag om ändring i lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar,
19. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
20. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
21. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306),
22. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
23. lag om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,
24. lag om ändring i lagen (1998:1593) om trossamfund,
25. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
26. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
27. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
28. lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,
29. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
30. lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag,
31. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
32. lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ,
33. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),

34. lag om ändring i lagen (2008:990) om företagshypotek,
35. lag om ändring i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen,
36. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),
37. lag om ändring i alkohollagen (2010:1622),
38. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
39. lag om ändring i lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring,
40. lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar,
41. lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kansliråden Josefin Park och Fredrik Zanetti.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen föreslås ändringar i varumärkeslagen för att genomföra det nya varumärkesdirektivet (EU) 2015/2436. Vidare föreslås en ny lag om företagsnamn, som ska ersätta firmalagen (1974:156) med en modernare struktur och språklig revision men som materiellt i stort sett överensstämmer med firmalagen. Detta föranleder i sin tur ett mycket stort antal följdändringar, där termen firma byts mot företagsnamn. Slutligen föreslås en ny lag om skydd för vissa genom EU-rätten skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen

1 kap. 11 §

I remissens förslag till ändringar i varumärkeslagen ersätts näst intill genomgående beteckningen firma med företagsnamn. Det reser frågan om beteckningen namn kan komma att uppfattas som en gemensam beteckning för företagsnamn och personnamn (jfr även 1 kap. 4 § där beteckningen personnamn används).

Det som nu har sagts gäller särskilt för den nu aktuella bestämmelsen, eftersom beteckningen firma där inte ersätts med företagsnamn. Av författningskommentaren står det visserligen helt klart att avsikten med den nu föreslagna ändringen i 1 kap. 11 § andra stycket är att endast namnet på fysiska personer som driver näringsverksamhet i framtiden ska omfattas av den begränsning i ensamrätten till varukännetecken som föreskrivs, något som följer av direktivet.

Anpassningen till direktivet innebär alltså en materiell förändring. Det är därför särskilt angeläget att missförstånd inte uppstår. Till saken hör att det även beträffande i vart fall nuvarande 1 kap. 16 § andra stycket (enligt förslaget 17 § andra stycket) med hänsyn till den materiella innebörden av bestämmelsen ter sig naturligt att beteckningen namn skulle omfatta både företagsnamn och personnamn.

Lagrådet förordar att det vid ärendets fortsatta beredning övervägs att genomgående ersätta beteckningen namn med personnamn där sådant avses.

1 kap. 16 §

Paragrafen reglerar situationen då (något förenklat uttryckt) rätten till ett yngre varumärke har uppstått under en period då ett äldre varumärke eller varukännetecken ännu inte hade ett invändningsfritt skydd, men som efter det yngre varumärkets registrering har erhållit ett sådant.

Rubriken till paragrafen, "Mellanliggande rättigheter", bör ersättas med det mer träffande "Mellankommande rättigheter".

I paragrafen används uttrycket "på ingivningsdagen". I 2 kap. 30 §, 3 kap. 1 a §, 5 kap. 17 § och 10 kap. 6 § förekommer i stället uttrycket "vid ingivningsdagen". Om någon skillnad avses bör det förtydligas i författningskommentaren.

2 kap. 30 §

Paragrafen reglerar vissa begränsningar när det gäller hävning av varumärkesregistrering efter invändning som sammanhänger med den s.k. användningsfristen och det s.k. användningstvånget.

Den föreslagna paragrafens första stycke har fått en komplicerad utformning. Det sammanhänger dels med att den innehåller en uppdelning på två punkter av vad som utgör ett enda förhållande under en viss tid, dels med att syftet är att reglera en relativt komplicerad materia.

Lagrådet föreslår att paragrafens första stycke förenklas och får, t.ex., följande lydelse.

Om en invändning mot registreringen av ett varumärke grundas på att ett äldre varumärke enligt 8 § utgör hinder och det vid ingivningsdagen eller, i

förekommande fall, prioritetdagen för det yngre varumärket hade gått mer än fem år sedan frågan om registrering av det äldre varumärket slutligt avgjordes gäller följande. Registreringen av det yngre varumärket får hävas endast om det äldre varumärket har tagits i verkligt bruk för de varor eller tjänster som ligger till grund för invändningen på det sätt som avses i 3 kap. 2 §, eller om det äldre varumärket är ett EU-varumärke, på det sätt som avses i artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken, inom de fem senaste åren före ingivningsdagen, eller i förekommande fall, prioritetdagen för det yngre varumärket.

3 kap. 1 a §

Motsvarande synpunkter som anförts beträffande 2 kap. 30 § gör sig gällande beträffande paragrafen. Till skillnad från 2 kap. 30 §, som reglerar hävning av en varumärkesregistrering efter invändning, reglerar 3 kap. 1 a § hävning efter ansökan om hävning hos PRV eller genom att talan om hävning väcks i domstol. De båda paragraferna har därför endast delvis samma konstruktion och föremål för reglering. Lagrådet föreslår att även 3 kap. 1 a § första stycket förenklas och får, t.ex., följande lydelse.

Om ett yrkande om hävning av en registrering av ett varumärke grundas på att ett äldre registrerat varumärke enligt 2 kap. 8 § utgör hinder och det vid tidpunkten för ansökan om hävning hade gått mer än fem år sedan frågan om registrering av det äldre varumärket blev slutligt avgjord gäller följande. Registreringen av det yngre varumärket får hävas endast om det äldre varumärket har tagits i verkligt bruk för de varor eller tjänster som ligger till grund för yrkandet på det sätt som avses i 2 §, eller om det äldre varumärket är ett EU-varumärke, på det sätt som avses i artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken, inom de fem senaste åren före ansökan om hävning.

3 kap. 23 §

Paragrafen reglerar verkan av en hävning, dels med stöd av 1 § första stycket då hävningen innebär att registreringen ska anses aldrig ha haft verkan, dels med stöd av 1 § andra stycket eller 2 § då registreringen i huvudfallet anses förlora sin verkan från dagen för ansökan om hävning. Ett kollektiv-, garanti- eller kontrollmärke kan enligt den nya 3 § hävas även på vissa andra grunder än dem som anges i 1 och 2 §§. Även en hävning på dessa andra grunder bör anses medföra att registreringen förlorar sin verkan från dagen för ansökan om hävning, och 3 § bör således också anges i förevarande paragrafs andra stycke.

5 kap. 17 §

I linje med Lagrådets förslag till justerad lydelse av 2 kap. 30 § bör paragrafens första stycke utformas på motsvarande sätt.

10 kap. 6 §

I linje med Lagrådets förslag till justerad lydelse av 3 kap. 1 a § bör paragrafens första stycke utformas på motsvarande sätt.

10 kap. 8 §

Eftersom det i regel förutsätts att det med ett förbud mer direkt följer en sanktion vid en överträdelse bör ordet förbud i rubriken "Förbud mot att döma till ansvar" ändras till hinder. Rubriken bör lyda "Hinder mot att döma till ansvar m.m.", eftersom bestämmelsen även klargör att inte heller andra åtgärder kan vidtas med stöd av en registrering som har hävts även om de skulle grundas på ett förfarande som ägt rum före hävningen.

I enlighet med vad som har anförts om den föreslagna 3 kap. 23 § bör paragrafens andra mening inledas ”Om en registrering har hävts med stöd av 3 kap. 1 § andra stycket eller 2 eller 3 §, får -:-:-”.

10 kap. 12 §

Beträffande rubriken, se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 10 kap. 8 §.

Förslaget till lag om företagsnamn

1 kap. 3 §, 5 § m.fl. bestämmelser i förslaget

Beträffande användningen av ordet namn för personnamn, se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 1 kap. 11 § förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen.

3 kap. 2 § och 7 kap. 4 §

Beträffande utformningen av paragrafernas första stycken bör det övervägas om det förslag till lydelse som Lagrådet har lämnat i anslutning till 2 kap. 30 § och 3 kap. 1 a § i förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen bör få genomslag även beträffande dessa bestämmelser.

7 kap. 5 §

Beträffande rubriken, se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 10 kap. 8 § förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.